

Hely és helyközi autóbuszos szolgáltatás együttműködésének lehetőségei

Dr.habil. **Horváth Balázs**

dékan, tanszékvezető

Széchenyi István Egyetem

Építész, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar

Közlekedési Tanszék

-
- AZ alap:

2012. évi XLI. törvény a személyszállítási szolgáltatásokról*

** többször módosított*

Az egyik...

(3) A közlekedésért felelős **miniszter** (a továbbiakban: miniszter) **feladata:**

- a) a személyszállítást érintő közlekedéspolitika és fejlesztési koncepció előkészítése, a jóváhagyott közlekedéspolitika és fejlesztési koncepció végrehajtásának szervezése,
- b) a gazdaság és a társadalom személyszállítási közszolgáltatások iránti igényének megállapítása, nyomon követése,
- c) az 1370/2007/EK rendelet szerinti illetékes hatóságként az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása,
- d) * az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben az **országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások** - személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő - **megrendelése**, valamint a szolgáltatások teljesítésének **ellenőrzése**,
- e) a személyszállítási közszolgáltatás és a belföldi menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás szervezésére vonatkozó egységes, országosan és regionálisan összehangolt, valamint az államháztartás teherbíró képességét is figyelembe vevő közszolgáltatási menetrendi koncepció kidolgozása,
- f) a személyszállítási közszolgáltatási szerződés alapján az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben az országos, a regionális és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatási kötelezettségek miatt a közlekedési szolgáltatónál felmerülő, bevétellel nem fedezett és indokoltnak elismert költségeknek a központi költségvetésből történő megtérítése,
- g) az országos, regionális és elővárosi közlekedés díjainak személyszállítási közszolgáltatási szerződés keretében történő megállapítása,

A másik...

(4) A **települési önkormányzat**, valamint önkormányzatok társulásának **önként vállalt feladata** lehet, a Fővárosban a **Fővárosi Önkormányzat** (a továbbiakban együtt: önkormányzat) **kötelező feladata**:

- a) a helyi személyszállítás fejlesztésére vonatkozó - az országos, a regionális és az elővárosi közforgalmú személyszállítással, az épített és természeti környezet védelme érdekében összehangolt, a fejlett információs és kommunikációs technológiák alkalmazására alapozott - koncepciók jóváhagyása, valamint azok végrehajtásának megszervezése,
- b) a gazdaság és a társadalom személyszállítási közszolgáltatások iránti igényének megállapítása, nyomon követése,
- c) a közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása, a **helyi személyszállítási közszolgáltatások** - a személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő - **megrendelése**,
- d) a helyi közlekedés díjainak szerződés keretében történő megállapítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek megtérítése, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése,
- e) a település helyi közszolgáltatási személyszállítási szolgáltatásának ellátására vonatkozó menetrendi koncepciók kidolgozása.

Működjenek együtt...

5. § (1) A **miniszter**, a **Fővárosi Önkormányzat**, vagy a 4. § (4) bekezdésében meghatározott, a helyi közlekedést önként vállalt feladatként ellátó **önkormányzat** feladatkörébe tartozik:

- a) a közszolgáltatási feladatok és az azokkal összefüggő követelmények meghatározása adott területre (területrészre, hálózatra, egy vagy több vonalra vagy járatra) és ezek érvényesítése a szolgáltatóval szemben,
- b) a **helyi**, valamint az **országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások összehangolása**,

8. helyi személyszállítási szolgáltatás: a település közigazgatási határán belül

- helyi díjszabás alapján - végzett személyszállítási szolgáltatás, a közúti járművel végzett személyszállítási közszolgáltatások esetében ideértve a település közigazgatási határon kívül eső vasútállomására (vasúti megállóhelyére), komp- vagy révátkelőhelyére közbeeső megállóhely érintése nélkül történő személyszállítási szolgáltatást is;

6. * elővárosi személyszállítási szolgáltatás: a főváros vagy megyei jogú város és annak legfeljebb 100 km-es vonzáskörzete között végzett személyszállítási szolgáltatás;

26. országos személyszállítási szolgáltatás: regionális, elővárosi vagy helyi személyszállítási szolgáltatásnak nem minősülő személyszállítási szolgáltatás;

27. regionális személyszállítási szolgáltatás: a megye határán belül vagy a megyehatár átlépése esetén 100 km-t meg nem haladó, elővárosi személyszállítási szolgáltatásnak nem minősülő belföldi személyszállítási szolgáltatás;

...egy ellentmondás...

- Miniszter
 - Rendel és fizet: országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások
- Önkormányzat (többségében önként!)
 - Rendel és fizet: a helyi személyszállítási közszolgáltatások

DE ÚGY, hogy

- a helyi, valamint az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások összehangoltak legyenek

...egy ellentmondás...

(4) A **települési önkormányzat**, valamint önkormányzatok társulásának **önként vállalt feladata** lehet, a Fővárosban a **Fővárosi Önkormányzat** (a továbbiakban együtt: önkormányzat) **kötelező feladata**:

- a) a helyi személyszállítás fejlesztésére vonatkozó - az országos, a regionális és az elővárosi közforgalmú személyszállítással, az épített és természeti környezet védelme érdekében összehangolt, a fejlett információs és kommunikációs technológiák alkalmazására alapozott - koncepciók jóváhagyása, valamint azok végrehajtásának megszervezése,
- b) a gazdaság és a társadalom személyszállítási közszolgáltatások iránti igényének megállapítása, nyomon követése,
- c) a közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások - a személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő - megrendelése,
- d) a helyi közlekedés díjainak szerződés keretében történő megállapítása, **a helyi személyszállítási közszolgáltatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek megtérítése**, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése,
- e) a település helyi közszolgáltatási személyszállítási szolgáltatásának ellátására vonatkozó menetrendi koncepciók kidolgozása.

...egy ellentmondás...

Tervez:

Önkormányzat

Megrendel:

Önkormányzat

Közlekedési díjak meghatározása:

Önkormányzat

Bevételekkel nem fedezett
indokolt költségek megtérítése:

Önkormányzat

...egy ellentmondás...

Tervez:

Önkormányzat

Megrendel:

Önkormányzat

Közlekedési díjak meghatározása:

Önkormányzat

Bevételekkel nem fedezett
indokolt költségek megtérítése:

Önkormányzat

Költségek
Bevételek

...egy ellentmondás...

Tervez:

Megrendel:

Közlekedési díjak meghatározása:

Bevételekkel nem fedezett
indokolt költségek megtérítése:

Önkormányzat

Önkormányzat

Önkormányzat

Önkormányzat

Költségek

Bevételek

Kedvezményrendszer:
Kormányzat

Hely és helyközi autóbuszos szolgáltatás együttműködésének lehetőségei

- Ebben a helyzetben?
- Gyakorlatilag nincs (nem túl sok) az érdekeltek száma
- Szinte mindenki ellenérdekelt!

Szereplők

- „Miniszter”: plusz feladatot vesz a nyakába (helyi utasok – nem helyi járműveken)
- Önkormányzat: feladatoktól szabadulna, de másokat kap
- Helyi utas: lassabb jármű, több utas
- Helyközi utas
 - **Új felszállási lehetőség**
 - Lassabb jármű, több utas

MIÉRT?

Mert...

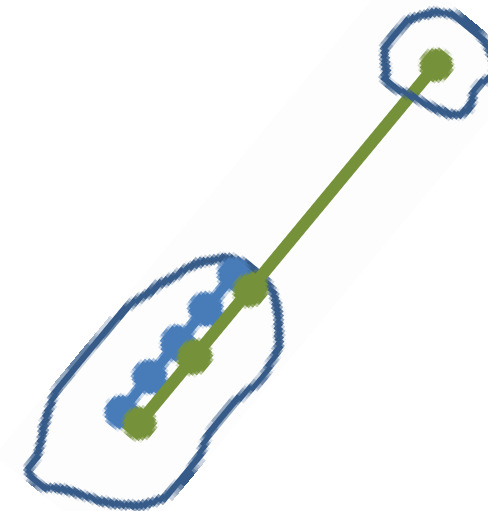
...elmélet: az integráció szolgáltatás javító, és nem költségcsökkentő!!!

...gyakorlat: ugye olcsóbb lesz, ha integráljuk?

Egy példa...

...2017-ből (helyi önköltségszint: 390-460 Ft/km; helyközi önköltségszint: 336 Ft/km)

- Hely kiváltása helyközivel – „megtakarítás”
- Helyközi kiváltása helyivel – „többlet”
- Költségmegosztás
 - Az egyik utas többet ér, mint a másik?

Tanulság 1

- Települési, (megyei!?) és kormányzati közös akarat
- Utasközpontú gondolkodás
- Önként vállalt feladat!?

- Egy rendszer
 - Önálló DE nem független alrendszerek

- Erős megrendelő
- Megrendelő $\neq$ Szolgáltató

Tanulság 2

- A (helyi) közforgalmú közlekedés egy...
 - szükséges rossz
 - teljesítendő kötelesség
- nem pedig egy ...
 - életminőséget javító szolgáltatás

Tanulság 2

- A (helyi) közforgalmú közlekedés
 - nem egy szükséges rossz, amit meg kell csinálni...

hanem...

- egy lehetőség, amivel szolgáztatni lehet!

MIÉRT (nem)?

Tanulság 2

- Miért?
 - Szakértelem hiánya
 - Akarat hiánya
 - Rövidtávú gondolkodás
 - Részekben gondolkodás (rendszer helyett)
 - (Egyelőre) kicsi problémák

Tanulság - összefoglalás

*„A közlekedés **lehetőségeinek feltárása** a közlekedési **szakemberek** feladata, de a **döntéshozók felelőssége**, hogy ezek alapján megteremtsék a működési feltételeket.”*

Brendan Finn